

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola , Praha 8, Hovorčovická 11

Hovorčovická 11/1281, 182 00 Praha 8 - Kobylisy

Identifikátor školy: 600 039 919

Termín konání inspekce: 22. – 25. březen 2004

Čj.:	01 0234/04 - 5116
Signatura:	oa8cx118

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na 2. stupni ve sledovaných předmětech: český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, dějepis, hudební výchova, matematika, chemie, fyzika, přírodopis, praktické činnosti a volitelný předmět domácnost – k datu inspekce s přihlédnutím ke školnímu roku 2002/2003
- ❖ personálních a materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve školním klubu
- ❖ výchovně-vzdělávací činnosti školního klubu

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 8 (Zenklova 35, 180 48 Praha 8 – Libeň). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství, (Učňovská 1/100, 190 00 Praha 9).

Škola je příspěvkovou organizací, sdružuje školní družinu, školní klub a školní jídelnu. V letošním školním roce má celkem 410 žáků v 19 třídách. V 1. – 9. ročníku se realizuje vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Skupina pedagogů sledovaných předmětů je spíše vyššího věku, zahrnuje zkušené i začínající učitele a v malé míře jsou v ní zastoupeni muži. Většina vyučujících splňuje zcela nebo částečně podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ). Pracovní úvazky ředitelka školy stanovuje promyšleně, vychází z kvalifikace a schopností jednotlivých zaměstnanců.

Na 2. stupni zajišťují výuku hodnocených předmětů učitelé s OPZ nebo pedagogickou způsobilostí (dále PZ). Jedna vyučující byla v době inspekce v pracovní neschopnosti a jedna plnila úkoly ve škole v přírodě se třídami 1. stupně. Pouze dva pedagogové jsou nekvalifikovaní, oba mají středoškolské vzdělání. Dílčí nedostatky byly zjištěny ve volbě metod práce. Výchovná poradkyně absolvovala kvalifikační studium, splňuje požadovanou délku praxe a pravidelně navštěvuje kurzy a semináře zaměřené k této problematice.

Organizace činnosti a provozu školy vychází z funkčního organizačního řádu. Příznivé podmínky k řízení jejího chodu vytváří účelně stanovená organizační struktura, vymezené kompetence a určené zodpovědnosti jednotlivých pracovníků. Výjimkou je nesprávné zřízení školního klubu, vedoucí vychovatelka není pověřena jeho vedením. Na organizační řád navazují interní dokumenty, které souvisejí s provozem školy (provozní řády pracoven, pracovní náplně pracovníků).

Hlavní cíle vzdělávací a výchovné činnosti školy ve školním roce obsahuje rámcový plán hlavních úkolů, na který navazují měsíční plány. Tvorbu tematických plánů zajišťují

metodická sdružení a předmětové komise, kontrolu jejich plnění provádí zástupkyně ředitelky. Zápisy z jejich jednání dokládají systematickou pedagogickou spolupráci (např. příprava ukázkových hodin, sjednocování klasifikace, metody práce, využívání pomůcek, problematika péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (dále SVPU), organizace soutěží).

Pedagogická rada plní funkci poradního orgánu ředitelky. Záznamy z rad obsahují kromě hodnocení prospěchu a chování žáků i dílčí analýzu výsledků vzdělávání. Organizační a provozní problematika se projednává na provozních poradách.

Přenos informací směrem k zaměstnancům je zajišťován obvyklým způsobem při poradách, prostřednictvím metodických orgánů, rozšířeného vedení školy, plány na nástěnkách, eventuálně školním rozhlasem.

Řízení výchovně-vzdělávacího procesu vychází z demokratických principů. Vedení školy vytváří pracovníkům vhodné podmínky k práci, ustanovuje uvádějící učitele pro nekvalifikované a začínající pedagogy.

Ředitelka zpracovala plán hospitační a kontrolní činnosti, v jeho plnění ale existují rezervy, a to v ekonomické oblasti. Ředitelka školy prokázala velmi dobrý přehled o schopnostech i výsledcích práce učitelů. Výuku sledovanou s inspekcí hodnotila věcně, ocenila pozitiva, zcela otevřeně, ale taktně pojmenovala dílčí problémy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků odpovídá dlouhodobým i aktuálním zájmům školy a reflektuje i zájem a zaměření jednotlivců. Dílčí rezervou je zohledňování potřeb vyučujících jazyků a společenskovedních předmětů na úkor vyučujících přírodovědných předmětů.

Vedení školy zpracovalo v listopadu 2003 hodnotící zprávu o práci školy. Podkladem k ní byly dílčí písemné hodnotící materiály jednotlivých pracovníků. K hodnocení práce a aktivit jednotlivců byla vhodně vypracována kritéria, na jejichž základě jsou přiznávány nenárokové složky platu.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola se nachází v klidné oblasti Kobylis, v jejím areálu je zřizovatelem umístěna obchodní akademie. Budovy obou subjektů jsou propojeny a školy užívají některé prostory společně (např. školní jídelnu a 1 tělocvičnu). Základní škola má pro realizaci výchovně-vzdělávacího procesu vhodné prostorové podmínky; vzhledem k počtu dětí disponuje dostatkem učeben (38), z nichž 11 je zařízeno jako odborné. Část z nich je moderně vybavená (přírodopis, keramika, kuchyňka), další je třeba rekonstruovat (chemie, fyzika). Dílčí rozvrhy hodin dokládají rozdílnou efektivitu využití (např. pracovní jazyků a přírodopisu jsou využívány hojně, počítačová pracovna málo). Některé z odborných učeben jsou současně kmenovými třídami. U školy je velké hřiště s umělým povrchem využívané pro výuku tělesné výchovy a hřiště s umělým povrchem a nafukovací halou, určené k pronájmu.

Chodby, schodiště i všechny třídy jsou esteticky a funkčně vyzdobeny. Mimořádně působivé a příkladné je využití různorodých výtvarných prací na chodbách a galerie žakovských výtvarných prací. Učitelé mají pracovní zázemí ve sborovně a v kabinetech, v nich se také soustřeďuje didaktická technika a učební pomůcky. Ty jsou vhodně umístěny i v pracovnách, kde se zčásti podílejí na motivační výzdobě. Jsou většinou starší, avšak funkční, pro potřeby vzdělávání postačují a umožňují plnit požadavky učebních osnov. Didaktické techniky je

dostatek, také pestrý výběr videoprogramů, méně počítačových výukových programů. Do vzdělávání jsou zatím zařazovány ojediněle. V počítačové pracovně je 13 počítačů s možností připojení na internet. Učebnice používané k výuce vyhovují zvolenému vzdělávacímu programu. Pro jednotlivé předměty jsou při jednáních metodických orgánů převážně vybrány učebnicové řady. Učitelé využívají i další zdroje informací (pracovní listy, starší učebnice). Třídy mají přiměřenou velikost, která zpravidla umožňuje i činnost mimo lavice. V některých učebnách je nastavitelný žakovský nábytek, který lze přizpůsobovat růstu žáků.

Žakovská knihovna je vytvořena ze samostatné místnosti, slouží i jako studovna nebo někdy pro výuku českého jazyka. Obsahuje beletrii pro 1. a 2. stupeň, mimočítankovou četbu pro nižší ročníky, encyklopedie, popř. slovníky. Výpůjční doba je stanovena. Dokumentace je vedena v knižní i počítačové podobě.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola. Na povinnou výuku vhodně navazují volitelné předměty (např. konverzace v anglickém jazyce 7. – 9. ročník, v praktických činnostech – domácnost pro 7. – 8. ročník). Týdenní časové dotace sledovaných předmětů korespondují s učebním plánem. Učivo je rozpracováno v tematických plánech, které se v případě potřeby operativně upravují. Ve sledovaném vyučování byly respektovány platné osnovy.

Individuální vzdělávací plány (dále IVP) pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení (SVPU) jsou zpracovány, vycházejí z doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Učitelé je převážně respektují, určitým nedostatkem je preference písemného zkoušení na úkor ústního.

Povinná dokumentace (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy) je vedena velmi pečlivě a průkazně zachycuje plnění osnov, průběh vzdělávání i aktuální stav žáků ve třídách.

Vyučování je v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Rozvrh hodin a školní řád odpovídají ustanovením vyhlášky o základní škole. Rozvrh respektuje zásady psychohygieny, řád obsahuje i práva žáků.

Informační systém vůči rodičům využívá standardních mechanismů. Školní rada rodičů se pravidelně setkává s vedením. Zákonní zástupci jsou informováni ve Dnech otevřených dveří, prostřednictvím žakovských knížek, informačního listu, při konzultačních hodinách i třídních schůzkách a dále webovou stránkou. Žáci mají k dispozici schránku důvěry, jsou informováni na třídnických hodinách, mají dětskou školní radu.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Plnění učebního plánu a osnov je pravidelně kontrolováno prostřednictvím metodických orgánů, popř. vedením školy v nečetných hospitacích i kontrolou povinné dokumentace.

Kontrola naplňování osnov je účinná.

Výchovná poradkyně má stanovenou pracovní náplň. Její činnost probíhá plánovitě podle rámcového ročního plánu, rozpracovaného časově do jednotlivých měsíců a operativně doplňovaného. Vycházejícím žákům i jejich rodičům zajišťuje kvalitní informační servis o možnostech profesní orientace po ukončení základní školní docházky. Dále eviduje děti se SVPU. Péče o tyto žáky je realizována i mimo vyučování v kroužcích náprav. K tomu

využívají specializované učebnice a pracovní listy, ojediněle si učivo procvičují a upevňují ve speciálních výukových programech v počítačové učebně. Škola zajišťuje podmínky vzdělávání integrovanému mentálně postiženému žákovi. Výchovná poradkyně úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, Policií ČR a sociálním odborem městské části. Pro rodiče i žáky jsou stanoveny konzultační hodiny.

Prevenčí sociálně-patologických jevů byla pověřena učitelka, která má zpracovaný projekt, jenž dále rozvíjí předcházející činnost v této oblasti. Ve spolupráci s ostatními pedagogy se podílí také na systémovém zavádění prevence do jednotlivých předmětů. Účelná je i kooperace s dalšími institucemi (Dětské krizové centrum, Soukromá odborná podnikatelská škola Profit, Policie ČR), které se podílejí na vzdělávání a organizování besed i přednášek pro žáky. Škola organizuje ve školním klubu velké množství zájmových aktivit pro smysluplné využití volného času dětí.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů český jazyk a dějepis

Příprava vyučujících odpovídala stanoveným vzdělávacím cílům a učivo navazovalo na předcházející. Dlouhodobé rozvržení učiva je rozpracováno do tematických plánů a vychází z osnov. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány pracovním tempem nebo diferenciací učiva.

Český jazyk vyučují tři učitelé, z nichž jeden nemá odbornou ani pedagogickou způsobilost. Dějepis zajišťují tři pedagogové. Jedna učitelka byla v době inspekce v pracovní neschopnosti. Jedna vyučující je OPZ, jeden učitel je bez příslušné kvalifikace.

Výuka probíhala v kmenových třídách. Ve vyučování využili pedagogové učebnice, pracovní listy, cvičebnice s pravopisnými jevy, někdy jazykové příručky, výjimečně alternativní zdroje informací.

V hodinách českého jazyka převažovalo frontální pojetí výuky. K aktivitě žáků příznivě přispívalo střídání činností (práce ve dvojicích), rozmanitost podnětů a četnost vhodně formulovaných otázek. Pro zpestření vyučování učitelky využívaly ukázky z literatury, vyhledávání jevů v textu, práci s chybou nebo samostatnou práci. Při ní byla poskytována individuální pomoc problémovým žákům. V jedné hodnocené hodině byl výběr učebních činností méně promyšlený a efektivní. Převažovala společná práce, střídaly se řízený rozhovor spojený s ústním a písemným opakováním, práce s učebnicí nebo pracovním listem. Důležitý nedostatek se projevil v organizaci těchto aktivit i ve využití dostupných pomůcek, např. jazykových příruček. Pozitivní bylo vytváření slovních příkladů na dané jevy, čímž žáci uplatňovali svou slovní zásobu.

Vyučování dějepisu bylo charakteristické hledáním souvislostí s předchozím učivem a mezipředmětových vztahů nebo přitažlivým, odborně a věcně správným výkladem nového učiva. Názornost byla postavena na doplňující literatuře a obrazových materiálech.

Úvodní motivace byla často nahrazena pouze seznámením s průběhem hodiny, výjimečně vyučující zvolila motivační text nebo žakovský referát. Během výuky byly děti většinou motivovány pochvalou nebo motivační klasifikací za práci v hodině.

Výuka probíhala v příznivé pracovní atmosféře, osobnost žáka byla respektována, pedagogové vystupovali přátelsky, s přirozenou autoritou. Zvolené metody práce ale vždy nerozvíjely jejich komunikativní dovednosti, nebyli vedeni k vzájemnému hodnocení ani sebereflexi.

Klasifikované individuální zkoušení žáků bylo přiměřeně náročné, hodnocení výkonu bylo objektivní. V žákovských knížkách převažují známky z písemného prověřování výsledků učení, mluvní projev byl hodnocen sporadicky. Hodnocení práce žáků v závěru hodin bylo mnohdy opomíjeno, někdy bylo obecné a málo adresné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů český jazyk a dějepis jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika a fyzika

Dlouhodobé i aktuální plánování výuky je promyšlené a propracované, sleduje specifické výchovně-vzdělávací záměry předmětů. Ve sledované výuce byly stanovené cíle výuky přiměřeně náročné, odpovídaly aktuálnímu stavu tříd i učebním osnovám. Učivo navazovalo na předcházející témata, individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány.

Matematiku vyučují tři učitelky, fyziku čtyři. Všechny vyučující matematiky a jedna fyziky jsou plně kvalifikované, absence požadované odbornosti u tří pedagožek fyziky se kvality výuky nedotkla. Příprava všech na výuku byla pečlivá a zodpovědná, interpretace učiva měla požadovanou odbornou úroveň.

Kromě běžných pomůcek (např. učebnice, sešity, rýsovací potřeby, barevné křídly) byly promyšleně využity meotar či namnožené texty úloh. Ve fyzice učitelky efektivně zařadily řadu učebních pomůcek k demonstračním i žákovským pokusům (např. periodická soustava prvků, ampérmetr, indukční cívka, tyčové magnety, schémata jednoduchých elektrických obvodů).

Učitelky převážně volily frontální formu výuky, kterou díky svým dlouhodobým zkušenostem ovládají. Některé ji kombinovaly s prací ve skupinách. Hodiny měly pracovní charakter, nepostrádaly dynamičnost, jejich vnitřní členění bylo optimální. Docházelo k časté obměně činností (úvodní společné opakování, demonstrační i žákovské pokusy, výklad nového učiva, společná, skupinová či samostatná písemná práce, shrnutí). Procvičování učební látky nebylo zadáváno diferencovaně vzhledem k individuálním schopnostem žáků, poskytovalo však oboustrannou zpětnou vazbu. Ojedinele při výuce matematiky pedagožka účelně nerozvrhla práci na tabuli, ani důsledně neuplatňovala práci s chybou. Ve fyzice byly využity názorně-demonstrační metody, které sledovaly specifické cíle předmětu a podporovaly aktivní zapojení žáků do procesu učení. Zařazeny byly i žákovské referáty doplněné diskusí, poskytovaly rozšiřující informace k probíranému učivu. Při laboratorní práci žáci pracovali samostatně, prakticky plnili jednotlivé úkoly podle podrobně stanoveného postupu. Prohlubovali si dovednosti spojené s pozorováním a prováděním pokusů, včetně vyhodnocování výsledků a vyvozování jejich závěrů. Jen v jedné hodině učitelka podcenila motivaci a negativní vztah některých žáků ke škole, což se projevilo v malém zájmu o zadanou práci.

Úvodní motivace byla obvykle omezena na seznámení s cílem hodiny. Vyučující většinou zařazovaly účinnější motivaci až v průběhu vyučování, využívaly zkušenosti i znalosti dětí, aktivizovaly je dotazy, pochvalou, oceněním jednotlivců.

Ve sledované výuce převládalo pracovní klima i vzájemný respekt ve vztahu žáků a učitelek, jejich vlídnost a korektnost navozovaly příznivou atmosféru. Děti měly často možnost vyjadřovat svůj názor, jen ojedinele vybočilo chování jednotlivců z dohodnutých pravidel komunikace.

Klasifikace v žákovských knížkách je převážně z písemného projevu, hodnocení ústního zkoušení uplatňují pouze někteří vyučující. Většina se však snaží podchytit zájem dětí o předměty oceněním jejich aktivity v hodinách. Klasifikace předložených písemných prací byla objektivní a odpovídala prokázaným znalostem.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů matematika a fyzika jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů anglický jazyk a německý jazyk

Dlouhodobé i aktuální plánování výuky je promyšlené, sleduje specifika předmětů. Stanovené cíle reflektovaly aktuální možnosti žáků, jejich specifické vzdělávací potřeby byly zohledňovány. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Sledovanou výuku zajišťovaly čtyři učitelky, které jsou kvalifikované. Učivo interpretovaly správně. Individuálně se lišily ve stylu, metodách práce i v pojetí předmětů.

Výuka probíhala jak v odborných pracovních, tak v kmenových třídách. Jsou vhodně zařízeny novým nebo zánovním žakovským nábytkem a kvalitní audiovizuální technikou. Ve výuce se účelně využívaly učebnice, pracovní listy, sešity, tematicky zaměřené video a audio záznamy, obvykle ve vztahu ke cvičením v učebnici. Učební prostory byly upravené, většinou obsahovaly řadu vhodných výukových podnětů.

Vyučování bylo převážně velmi efektivní. Učitelky zařazovaly účinné činnosti s ohledem na stanovené cíle, bezproblémově je organizovaly a řídily. Poskytovaly žákům dostatek prostoru k seberealizaci. Obsah, rozsah učiva, metody práce a tempo výuky diferencovaly s ohledem na jejich různé možnosti a potřeby. Uplatnil se řízený rozhovor, samostatné procvičování učiva střídalo skupinové vypracovávání úkolů. Žáci prezentovali výsledky učení, byla patrná účinná práce s chybou. Děti měly většinou velmi dobré jazykové znalosti, dokázaly je využívat při analýze audio záznamů, v konverzačních situacích, při zápisech i ve čtení. Byly aktivní, problémové úkoly řešily přiměřeně svým možnostem úspěšně.

Většina učitelek přistupovala k účinné motivaci již v úvodu hodin. Průběžně prohlubovaly zájem dětí o výuku volbou zajímavých činností, zařazováním podnětných mezipředmětových souvislostí a někdy i příkladnou názorností. Často žáky chválily a povzbuzovaly.

V některých hodinách byly systematicky rozvíjeny komunikativní dovednosti. Děti seznamovaly spolužáky s výsledky vypracovaných úkolů, uplatňovaly svoje znalosti v rozhovoru, dokázaly vystihnout hlavní myšlenky textu a na podnět učitelky je zdařile prezentovaly. V jiných se zejména upevňovaly znalosti mluvnice, slovní zásoby a dalších jazykových prostředků. Žáci sestavovali věty, doplňovali chybějící výrazy, přiřazovali pojmy dle pokynů, využívali slovníky.

Většina učitelek přihlížela k aktuálním možnostem žáků při jejich hodnocení a oceňovala i malý pokrok jednotlivce. Písemná cvičení učitelky řádně opravují a vyznačují chyby. Ústní klasifikované zkoušení bylo v hodinách zaznamenáno spíše okrajově. Rezervou vyučování je skutečnost, že v závěrech hodin se často opomíjelo celkové zhodnocení splnění stanovených cílů a zařazovaných úkolů. V žakovských knížkách je četná klasifikace znalostí i dovedností.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů anglický jazyk a německý jazyk jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů chemie a přírodopis

Celoroční plánování výuky vychází ze specifických výchovně-vzdělávacích cílů předmětů, je promyšlené i aktualizované. Účinně se na něm podílí předmětová komise, a to nejen při přípravě tematických plánů, ale i při zařazování témat z ochrany člověka za mimořádných situací a plánování laboratorních prací. Na výuku přírodovědných předmětů nenavazují volitelné, nepovinné předměty ani kroužky, přesto komise plánuje i realizuje přípravu žáků na odborné olympiády a regionální ekologickou soutěž „Poznej a chraň pražskou přírodu“. Vlastní příprava vyučujících na vyučování byla svědomitá, s funkčně promyšleným výběrem rozmanitých pomůcek. Stanovené cíle byly přiměřené aktuálnímu stavu jednotlivých tříd a většinou se dařilo je naplňovat. Nové učivo navazovalo na dříve probraná témata.

Výuku realizují tři zkušené, odborně a pedagogicky způsobilé učitelky. Jedna z nich byla v době inspekce v pracovní neschopnosti. Zastupující učitelé pracovali v suplovaných hodinách pomocí kvalitních příprav, které vyučující připravila.

Odborné učebny, kde probíhalo vyučování, mají tradiční uspořádání nábytku a jsou podnětně a účelně vybavené pomůckami a didaktickou technikou. V pracovní chemie chybí rozvody vody k žákovským lavicím a není funkční rozvod plynu. Kabinety jsou vybaveny standardním množstvím pomůcek, což umožňuje názornou výuku všech tematických celků. Ve sledovaných hodinách učitelky efektivně využívaly různé kabinetní pomůcky i další alternativní zdroje informací. Pomůcky byly užity jak pro demonstrace, tak pro žákovské pokusy, uplatnily se při diferencovaném opakování a dále při osvojování nové látky. Ojedinele byla využita didaktická technika (video).

Hlavnímu tématu byl vždy věnován dostatečný prostor. Pozitivem byla promyšlená struktura hodin, různé formy opakování a procvičování, důraz na ekologické souvislosti a problémy životního prostředí. Skupinová žákovská práce při pokusech, úkoly řešené ve dvojicích i ve větších skupinách byla jen v menší části hodin. Pouze jedna vyučující vedla výuku tak, že žáci sami objevovali poznatky, u druhé učitelky byl patrný stereotyp tradiční výuky s uplatněním její vůdčí role. Náročnost otázek odpovídala znalostem a věku žáků. Příliš obsáhlé opakování v jedné hodině mělo za následek rychlé tempo výkladové části s malým prostorem pro diskuzi a s chaotickým závěrem. Zápisy do žákovských sešitů byly většinou přiměřeně dlouhé, někdy s účastí žáků na jejich tvorbě a spojené s opakováním. Kvalita biologických nákresů má nízkou úroveň, při jejich tvorbě je časté užití propisovacích per místo tužek.

Úvodní motivace se omezovala na seznámení s cílem hodiny. Pozitivní průběžná motivace vycházela především z obsahu učiva a vlastního zájmu dětí. Přispívaly k ní demonstrace pomůcek a přírodnin, problémové otázky, žákovské pokusy a vhodně volené příklady z denního života.

Spolupráce mezi učitelkami a žáky byla účinná, jednání vyučujících odpovídalo věku žáků. Přirozená autorita vyučujících umožňovala pracovat v prostředí přiměřené tolerance.

Průběžné hodnocení bylo převážně pozitivní. Učitelky ale nevedly žáky k sebereflexi a nevyužívaly jejich vzájemné hodnocení. V závěru hodin vždy proběhlo celkové zhodnocení žákovské práce. Děti ve všech hodinách prokazovaly velmi dobré přírodovědné vědomosti a při laboratorních pracích i příslušné dovednosti. V žákovských knížkách mají zapsané časté hodnocení vědomostí, dovedností i aktivity v hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v chemii a přírodopise jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Stanovené výukové cíle odpovídaly aktuálním možnostem žáků, průběžně docházelo k jejich konkretizaci, probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Vzdělávání zajišťuje učitelka s dlouholetou praxí, s výjimečným přístupem k dětem, což pozitivně ovlivňovalo jeho průběh i výsledky. Po věcné i odborné stránce byla výuka na profesionální úrovni.

Škola nedisponuje odbornou pracovní, vyučování probíhalo v kmenové učebně. K realizovaným činnostem je vhodně vybavena, např. pianinem, magnetickou notovou tabulí, audio technikou a orffovským instrumentárem. Kabinetní sbírka pomůcek obsahuje elektronické varhany, CD, LP, video záznamy, odbornou literaturu, učebnice, zpěvníky. Ve výuce byly účelně využity magnetické tabulky s vyznačenou notovou osnovou, notové sešity, pianino, tabule a audio záznamy.

Zařazené činnosti učitelka efektivně organizovala a řídila. Znalosti hudební teorie žáci vhodně opakovali a upevňovali v řízeném rozhovoru. Podle charakteru učební látky nejen uváděli, ale i zapisovali konkrétní příklady na tabuli nebo je vyhledávali v textu. Při individuální činnosti si teoretické poznatky ověřovali prakticky při práci s magnetickými notovými tabulkami. Pěveckým aktivitám předcházelo připomenutí technicky obtížných míst v písních, změn dynamiky a tempa. Nebyla podceněna všestranná příprava dětských hlasů za doprovodu nástroje, který učitelka velmi dobře ovládala. Zpěvní projev žáků systematicky kultivovala, bylo zjevné, že má příkladné zkušenosti z řízení pěveckého školního souboru.

Tempo výuky bylo přiměřené momentálním možnostem dětí. Efektivně fungovala zpětná vazba, takže se dozvídaly o své úspěšnosti a učily se pracovat s chybou. K jejich zájmu přispívaly účelně využitě mezipředmětové vztahy, názornost, podněty k vyjádření hudby pohybem, častá pochvala i klima, které učitelka dokázala navodit a udržet.

Názorovou shodu i rozdíly žáci uplatňovali v často rozvinuté diskuzi, měli možnost prezentovat vlastní názor.

Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že učitelka výsledky učení pravidelně hodnotí. Jednotlivé záznamy byly konkrétní a vypovídaly nejen o úrovni znalostí, ale též o zvládnutí různých hudebních činností a zájmu dětí o předmět.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu praktické činnosti a volitelném předmětu domácnost

Vyučující plánují z osnov ty okruhy, pro které jsou ve škole materiální a prostorové podmínky. Do výuky praktických činností jsou zařazena téměř všechna témata (pěstitelství, práce s technickými materiály, elektrotechnika, provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů a svět práce). Není zařazen tematický okruh práce s počítačem, přestože škola má počítačovou pracovnu. Žáci se v ní učí jen v rámci kroužků a sporadicky v různých předmětech při užití výukových programů. Všechny sledované hodiny byly dobře připravené, vyučující je zajistila dostatkem nářadí a náčiní pro žáky i názornými ukázkami cílových výrobků a technických výkresů.

Praktické činnosti zajišťuje ve všech třídách jediná učitelka s příslušnou odborností. Na výuce předmětu domácnost v 7. – 9. ročníku se podílejí dvě vyučující, jedna z nich bez pedagogické a odborné způsobilosti. Ta byla v době inspekce ve škole v přírodě se žáky 1. stupně.

Skupiny žáků se na výuku praktických činností nedělí, vyučování některých (hlavně 8. ročníku) proto probíhá ve skupinách s velkým počtem žáků. Vyučující této skutečnosti přizpůsobuje výběr témat, metody i formy práce. Počet žáků ve skupinách při výuce předmětu domácnost je přiměřený prostorovým a materiálním podmínkám školní cvičné kuchyňky.

Pedagožka zaměřovala vyučování v souladu se specifickými cíli předmětu. Výuku strukturovala do několika částí, hlavnímu tématu věnovala dostatek času. Žáci získávali nové dovednosti, při vyučování ve školní dílně se učili číst v technických výkresech a opracování kovu. Rýsování technických výkresů probíhalo v běžné učebně. V předmětu domácnost připravovali žáci ve skupinách pokrmy podle vybraných receptů.

Žáci byli motivováni ukázkami technických výrobků, radami i průběžnou pomocí učitelky a častými pochvalami.

V hodinách panovala příjemná atmosféra daná přátelskými vztahy mezi vyučující a žáky. Ti ve skupinách spolupracovali a pomáhali si, učitelka jejich práci sledovala. Komunikace mezi ní a dětmi byla velmi dobrá, rovněž jejich vzájemná komunikace.

Pedagožka hodnotila převážně pochvalami, vždy zařadila i celkové hodnocení práce skupin nebo jednotlivců. Zjištěným negativem je klasifikace žáků na vysvědčení, kdy vyučující, bez ohledu na rozdílnou aktivitu, snahu i výsledky práce, všechny hodnotí stupněm výborný.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech praktické činnosti a domácnost jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola soustavně a systematicky sleduje a hodnotí výsledky vzdělávání především v českém jazyku, cizích jazycích a v matematice, ale i v předmětech výchovného zaměření. Zadává v paralelních třídách srovnávací práce, kontrolní čtvrtletní a pololetní písemné práce a diktáty. Učitelé využívají meziročních evaluačních testů, které si sami vypracovávají. Ke srovnání úrovně znalostí a zvládnutí některých dovedností žáků školy s žáky jiných škol slouží test *Kalibro*.

Děti se pravidelně účastní olympiád v českém jazyku, matematice, fyzice, dějepisu, matematické soutěži Klokán a Pythagoriáda i v konverzačních soutěžích v anglickém a německém jazyku. V obvodních i regionálních kolech dosahují předních míst. Významná je práce školního pěveckého sboru Dráček, který školu reprezentuje i v zahraničí. Záslužné je vedení žáků k solidárnosti s potřebnými i k péči o opuštěná zvířata. Přispěli po povodních v roce 2002 darem postižené škole, finančně se podílejí na chodu Psiho útulku v Tróji atp.

Průběh vzdělávání a výchovy má celkově velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ SOUČÁSTÍ ŠKOLY

Školní klub (ŠK)

Pojetí školního klubu je nejasné. Ve školním roce 2003/04 vykazuje škola 21 oddělení školního klubu s 215 žáky. Dle rozvrhu činnosti se jedná pouze o 21 kroužků (zájmových útvarů), jejichž členové se scházejí jednou týdně, v klubu nepracují oddělení. Celkem 21 kroužků vykazuje 18 hodin pedagogické práce týdně. Jejich činnost byla zahájena až v říjnu, v září klub nepracoval. Část kroužků má výukový charakter - příprava na zkoušky na střední školy z matematiky a českého jazyka, či výuka angličtiny pro žáky 2. a 3. ročníku. Dále to jsou kroužky keramiky a výtvarných činností, moderního a orientálního tance, stolního tenisu, aerobiku a dvě skupiny pěveckého sboru. Školní klub realizovaný pouze formou zájmových útvarů neplní další stanovené formy činnosti tj. rekreační a odpočinkové. Ředitelka vydala vnitřní řád ŠK, který se týká pouze kroužků.

Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je stanovena kapacita školní družiny a školního klubu 300 žáků, avšak Výkazem o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 škola uvádí 97 žáků ve školní družině a 215 žáků ve školním klubu (tj. celkem 312). Tento údaj není validní, jelikož někteří žáci chodí do více kroužků školního klubu a jsou také vícekrát vykazováni. Z 1. stupně je ve výše zmíněných kroužcích 44 žáků z 2. stupně 109 žáků – tedy celkem 153, a nikoliv 215 jak je uváděno.

Vedením činnosti ŠK je pověřena zástupkyně ředitelky, vedoucí vychovatelka je jmenována pouze pro školní družinu. Školní klub nemá žádnou vychovatelku, která by garantovala jeho činnost. Kroužky vesměs vedou učitelé na základě dohod a jedna vychovatelka ze školní družiny převzala 2 kroužky moderního tance jako část přímé výchovné práce, avšak tuto činnost nemá v popisu práce. Kroužky jsou vedeny odborně a splňují požadavky stanovované pro výukové či výchovné předměty. Málo jsou respektovány zásady pedagogiky volného času, zejména menší motivace či opomenutí závěrečného zhodnocení činnosti. Kroužky buď

předcházejí vyučování (8 kroužků je od 7,00 do 7,45), nebo bezprostředně navazují na výuku, což se projevuje v menší soustředěnosti účastníků.

Vlastní záznamy o činnosti jsou vedeny na předepsaném tiskopise a mají základní vypovídací hodnotu. Přihlášky do kroužků nemohou sloužit jako pedagogická dokumentace, jelikož jsou vyplňovány neúplně a často chybí podpis zákonných zástupců. Vzhledem k zúžení činnosti ŠK na zájmové útvary není veden docházkový sešit.

Vlastní prostory klub nemá, pro činnost kroužků jsou využívány učebny školy, pouze pro stolní tenis jsou postaveny stoly v hale, která slouží i jako šatna.

Zúžením činnosti školního klubu na kroužky není naplňována stanovená výchovně-vzdělávací funkce tohoto zařízení a jejich následné vykazování jako průběžně pracující oddělení je zavádějící.

Výchovně-vzdělávací činnost školního klubu je vyhovující.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a zřizovací listina

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Praha 8 čj. 32//99 s účinností od 1. července 1999
2. Zřizovací listina vydaná usnesením Zastupitelstva MČ Praha 8 ze dne 19. prosince 2001 s účinností od 1. ledna 2002, včetně jejích dodatků
3. Jmenovací listina ředitelky školy vydaná Školským úřadem Praha 8 dne 27. června 1991 s účinností od 1. července 1991
4. Potvrzení ředitelky školy ve funkci vydané Školským úřadem Praha 8 čj. 1509/97 ze dne 9. června 1997
5. Jmenovací listina statutárního zástupce ředitelky školy ze dne 1. ledna 1994
6. Podkladová inspekční dokumentace
7. Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k dílčímu hodnocení činnosti školy: třídní výkazy, katalogové listy, záznamy pedagogické rady, školní řád, rozvrh hodin, kniha úrazů, protokoly o komisionálních zkouškách, zvláštní režim plnění školní docházky
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
9. Vnitřní dokumentace vedení školy, výchovné poradkyně
10. Výběr žákovských písemností a žákovských knížek
11. Statistický výkaz Škol (MŠMT) o základní škole V3-01 podle stavu k 30. září 2003
12. Personální dokumentace vybraných pedagogických zaměstnanců školy – dle předmětu inspekce
13. Hospitační záznamy ČŠI
14. Inspekční zpráva čj. 016 66/99-5070

15. 21 přehledů práce zájmových útvarů pracujících v roce 2003/2004
16. Školní klub 2003/2004 – rozvrh kroužků
17. Vnitřní řád školního klubu – kroužků

ZÁVĚR

Výuka sledovaných předmětů je převážně zajištěna vyučujícími s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Většina z nich se dále vzdělává v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Organizační uspořádání funkčně zajišťuje provoz školy. Vnější i vnitřní informační systém je účelný. Kontrolní činnost probíhá na základě zpracovaných plánů, nedostatkem je málo efektivní kontrola v ekonomické oblasti školy.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizaci výchovně-vzdělávacího programu. Zařízení převážně novým nábytkem a estetická úprava, zejména společných prostorů, pozitivně ovlivňuje celkové prostředí školy. Vybavení kabinetů je standardní, používání dostupných pomůcek je evidentní. Snaha vedení školy je v průběžném zlepšování audiovizuální a didaktické techniky a její běžné upotřebitelnosti ve výuce, kromě malého využívání počítačové učebny.

Organizace a metody práce použité v hodinách byly rozdílné, vedle převažujícího účelného frontálního vyučování se vyskytovaly formy skupinové i samostatné práce. Ve výuce jsou využívány mezipředmětové vztahy a návaznost na zkušenosti žáků. Dílčí rezervy jsou v účinnějším rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Vztahy mezi učiteli a žáky jsou založeny na vzájemné důvěře i respektu. Kvalitu menší části výuky snižovalo podceňování motivace a hodnocení žáků, výjimečně i způsob komunikace mezi nimi.

Kroužky školního klubu jsou vedeny zodpovědně, ale školní klub ve svém zúženém pojetí neplní v celém rozsahu své poslání.

Ve srovnání s předcházející inspekční zprávou z roku 1999 lze konstatovat, že škola pokračuje v plnění své dlouholeté koncepce. Přetrvávají rezervy ve využívání sebehodnocení a vzájemném hodnocení žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová, v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Křesťanová	J. Křesťanová, v. r.
	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová, v. r.
	Mgr. Bedřich Hájek	B. Hájek, v. r.
	Mgr. Boris Tvarůžek	B. Tvarůžek, v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Alexandr Stojanov
Ing. Michaela Pěničková
Ing. Karel Bína

V Praze dne 16. dubna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. dubna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Eva Nováčková, ředitelka školy	E. Nováčková, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP - odbor školství	5. květen 2004	01 0234/04 - 5116
Zřizovatel: MČ Praha 8, Zenklova 35, 180 48 Praha 8 - Libeň	5. květen 2004	01 0234/04 - 5116

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.